

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

«ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ ПОЛІТИКИ»

Розробник:

Приходько Сергій,

к. політ. н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Полтава, 2022 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Загальна теорія політики
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	Викладач: Приходько Сергій, к. політ. н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Контакти: ауд. 458, навчальний корпус № 4 e-mail: serhii.prykhodko@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/prihodko-sergiymikolayovich
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	052 Політологія Політологія
Попередні умови для вивчення дисципліни	«Основи політології», «Історія політичних вчень», «Філософія», «Філософія політики», «Соціологія».

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: засвоєння здобувачами вищої освіти теоретико-методологічних основ загальної теорії політики, що є важливою складовою частиною їх професійної підготовки та сприяє глибшому розумінню політичних відносин і процесів, що відбуваються в суспільстві, вирішенню актуальних проблем сучасної політичної науки; виховання політично грамотної особистості, яка здатна орієнтуватися в сучасних політичних явищах і подіях.

Основні завдання навчальної дисципліни: вивчення сутності, теорії та методології політики як сфери людської діяльності; розвиток здатностей розуміння політичних відносин і процесів; набуття вмінь аналізувати теоретичні та інструментальні компоненти політичного знання.

Компетентності:

Загальні:

ЗК 01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 07. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Фахові:

СК 01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

СК 02. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

СК 04 Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН 07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.

ПРН 08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

ПРН 09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

ПРН 11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	с	с.р.
Тема 1. Загальна теорія політики як наука та навчальна дисципліна.	6	2	2	2
Тема 2. Політика як соціальне явище.	6	2	2	2
Тема 3. Історія світової політичної думки.	6	-	-	6
Тема 4. Методологічні основи теорії політики.	6	2	2	2
Тема 5. Політична діяльність і влада.	6	2	2	2
Тема 6. Політична система суспільства.	6	-	2	4
Тема 7. Держава в політичній системі суспільства.	6	-	-	6
Тема 8. Політичні режими.	6	-	-	6
Тема 9. Політичні партії, партійні системи та громадські об'єднання.	6	-	-	6
Тема 10. Вибори й виборчі системи.	6	2	2	2
Тема 11. Особистість і політика	6	2	2	2
Тема 12 Політичні еліти та лідерство	6	2	2	2
Тема 13. Політична ідеологія. Основні ідейно-політичні течії	6	-	-	6
Тема 14. Економічна і соціальна політика	6	-	2	4
Тема 15. Міжнародна та воєнна політика	6	-	2	4
Тема 16. Політика та етнонаціональні відносини	6	-	2	4
Тема 17. Світовий політичний процес	6	2	2	2
Тема 18. Політична культура	6	-	-	6
Тема 19. Конфлікти і кризи у суспільно-політичному житті	6	2	2	2
Тема 20. Політична комунікація	6	2	2	2
Усього годин	120	20	28	72

Оцінювання результатів навчання
Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	Екзамен	
ПРН07	10	5	5	5	25
ПРН08	11	4	5	5	25
ПРН09	10	5	5	5	25
ПРН11	11	4	5	5	25
Разом	42	18	20	20	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	Екзамен	
Тема 1. Загальна теорія політики як наука та навчальна дисципліна.	3		1		9
Тема 2. Політика як соціальне явище.	3		1		5
Тема 3. Історія світової політичної думки.	-		1		9
Тема 4. Методологічні основи теорії політики.	3		1		20
Тема 5. Політична діяльність і влада.	3		1		9
Тема 6. Політична система суспільства.	3		1		9
Тема 7. Держава в політичній системі суспільства.	-		1		5
Тема 8. Політичні режими.	-		1		5
Тема 9. Політичні партії, партійні системи та громадські об'єднання.	-		1		9
Тема 10. Вибори й виборчі системи.	3		1		20
Тема 11. Особистість і політика	3		1		5
Тема 12. Політичні еліти та лідерство	3		1		5
Тема 13. Політична ідеологія. Основні ідейно-політичні течії	-		1		5
Тема 14. Економічна і соціальна політика	3		1		9
Тема 15. Міжнародна та воєнна політика	3		1		9
Тема 16. Політика та етнопатрістичні відносини	3		1		5
Тема 17. Світовий політичний процес	3		1		9
Тема 18. Політична культура	-		1		5
Тема 19. Конфлікти і кризи у суспільно-політичному житті	3		1		5
Тема 20. Політична комунікація	3	18	1		23
Екзамен	-	-	-	20	20
Разом	42	18	20	20	100

Критерії оцінювання
Опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу, відповідь чітка і завершена, без помилок. Демонструє високий рівень розуміння історії, закономірностей та етапів розвитку предметної сфери політології. Відмінно володіє політологічною термінологією, базовим професійним категорійно-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної політичної науки, застосовує інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології. Спроможний на високому рівні застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері.
2	Здобувач вищої освіти має належний рівень базових знань програмного матеріалу, але допускає у відповіді деякі неточності; відповідь має завершену форму з незначними помилками. Ознайомлений з основною політологічною термінологією, базовим професійним категорійно-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної політичної науки, використовує інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології. Демонструє достатній рівень застосування політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері.
1	Здобувач вищої освіти під час відповіді демонструє елементарний рівень засвоєння навчального матеріалу, викладає його непослідовно і невпевнено, допускається значних принципових помилок у викладенні фактів, що спотворюють їх зміст. Досить фрагментарно відтворює політологічні терміни, професійний категорійно-поняттєвий апарат сучасної політичної науки. Застосування політологічного мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері має характер простого оцінювання без використання політологічних понять, теорій та методів. Відчуває значні ускладнення і в процесі аналізу особливості реалізації влади. Проявляє слабкі навички пошуку та обробки джерел. Повністю відсутнє критичне політологічне мислення. Знання історії, закономірностей та етапів розвитку предметної сфери політології мають поверхневий характер.
0	відповідь відсутня

Розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання		
18-16	<table border="1"> <tr> <td>Із 18 запропонованих завдань надано на 16-18 правильних відповідей</td> <td>Продемонстрований високий рівень володіння програмним матеріалом: здобувач вищої освіти розуміє специфіку політичної сфери, володіє базовим категорійно-поняттєвим апаратом сучасної політичної науки; історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології. Застосовує політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері. Застосовує інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології.</td> </tr> </table>	Із 18 запропонованих завдань надано на 16-18 правильних відповідей	Продемонстрований високий рівень володіння програмним матеріалом: здобувач вищої освіти розуміє специфіку політичної сфери, володіє базовим категорійно-поняттєвим апаратом сучасної політичної науки; історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології. Застосовує політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері. Застосовує інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології.
Із 18 запропонованих завдань надано на 16-18 правильних відповідей	Продемонстрований високий рівень володіння програмним матеріалом: здобувач вищої освіти розуміє специфіку політичної сфери, володіє базовим категорійно-поняттєвим апаратом сучасної політичної науки; історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології. Застосовує політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері. Застосовує інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології.		

15-14	Із 18 запропонованих завдань надано 14-15 правильних відповідей	Продемонстрований належний рівень володіння програмним матеріалом: здобувач вищої освіти розуміє історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, володіє базовим категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки; застосовує політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері.
13-11	Із 18 запропонованих завдань надано 11-13 правильних відповідей	
10-9	Із 18 запропонованих завдань надано 9-10 правильних відповідей	Продемонстрований посередній рівень володіння програмним матеріалом: здобувач вищої освіти поверхнево розуміє специфіку політичної сфери, володіє базовим категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки, але знання мають фрагментований характер; виникають труднощі при розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері.
8-6	Із 18 запропонованих завдань надано 6-8 правильних відповідей	
5-3	Із 18 запропонованих завдань надано 3-4 правильних відповідей	
2-1	Із 18 запропонованих завдань надано 1-2 правильних відповідей	Продемонстрований низький рівень володіння програмним матеріалом: здобувач вищої освіти практично не володіє базовим категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки; не розуміє історії, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології.
0	усі завдання виконано неправильно	

Виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	Виконані завдання самостійної роботи демонструють розуміння здобувачем вищої освіти історії, закономірностей та етапів розвитку предметної сфери політології; досконалі вміння використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки; здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології; здатність на високому рівні застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері. Завдання самостійної роботи з теми виконані відповідно до методичних рекомендацій у повному обсязі, без помилок.
0	завдання самостійної роботи не виконані, або виконані повністю неправильно.

Критерії та шкала оцінювання семестрового контролю (екзамену)

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
для 1-го і 2-го теоретичних питань	0	Відсутні знання програмного матеріалу; відповідь на питання білета помилкова; відсутнє володіння необхідними для виконання завдання вміннями і навичками.

1	Знання щодо більшої частини програмного матеріалу фактично відсутні; поверхнєве розуміння предметної сфери політології; відсутнє розуміння особливостей функціонування політики; відповіді на питання безсистемні.
2	Знання більшої частини програмного матеріалу мають частковий характер; здобувач вищої освіти поверхнєво визначає проблеми теорії політики; наявні суттєві помилки при викладенні фактичного матеріалу, у трактуванні політологічних понять і категорій, якими оперує здобувач вищої освіти. Вміння описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах представлене у формі простої констатації фактів. Відповідь безсистемна, поверхнєва.
3	Виявлені загальні знання основної частини програмного матеріалу, але питання розкриваються неповно, здобувач вищої освіти показує лише окремі знання і уміння; відповідь не дозволяє виявити сутність питання; при наведенні аргументів допускаються неточності і помилки; відповіді на уточнюючі та додаткові питання нечіткі; виявлено лише поверхнєві знання з теорії політики, але припущено суттєвих помилок при їх відтворенні.
4	Знання програмного матеріалу є достатнім, продемонстровано належне розуміння проблематики теорії політики. Здобувач вищої освіти загалом вільно володіє категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки. Відповідь намагається поєднувати з наочним викладенням матеріалу (хоча і не повною мірою). Узагальнення та висновки здійснюються самостійно, логічно і послідовно. Проте у здобувача вищої освіти при відповіді мають місце окремі ускладнення; спостерігаються ускладнення у процесі аргументації власної точки зору.
5	Знання, передбачені програмою, є ґрунтовними, але здобувач вищої освіти має несуттєві прогалини при у процесі відповіді; наявне володіння базовим професійним категорійно-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної політичної науки; достатнє знання історії, закономірностей та етапів розвитку предметної сфери теорії політики; належний рівень використання інструментарію нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології; висловлюється власне ставлення, але в аргументації зустрічаються окремі неточності
6	Продемонстрований належний рівень володіння визначеними програмою знаннями, уміннями та навичками; відповідь побудована на основі самостійного мислення; глибоке розуміння історії, закономірностей та етапів розвитку предметної сфери теорії політики; достатнє володіння базовим професійним категорійно-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної політичної науки; вміння застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем; здатність аргументовано відстоювати власну точку зору; у процесі відповіді демонструються навички самостійного політологічного мислення.

		Проте помітні окремі несуттєві ускладнення із власним оцінюванням подій і явищ щодо теорії політики
	7	Продемонстроване ґрунтовне володіння визначеними програмою знаннями, уміннями та навичками; відповідь побудована на основі самостійного мислення; глибоке розуміння історії, закономірностей та етапів розвитку предметної сфери теорії політики; ґрунтовне володіння базовим професійним категорійно-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної політичної науки; вміння застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері, інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології; здатність аргументовано відстоювати власну точку зору; у процесі відповіді демонструються навички самостійного політологічного мислення, відповідь чітка, логічна, послідовна і завершена.
для 3-го теоретичного питання	0	Відсутні знання програмного матеріалу; відповідь на питання білета помилкова; відсутнє володіння необхідними для виконання завдання уміннями і навичками.
	1	Знання щодо більшої частини програмного матеріалу фактично відсутні; поверхневе розуміння предметної сфери політології; відсутнє розуміння особливостей функціонування політики; відповіді на питання безсистемні.
	2	Знання більшої частини програмного матеріалу мають частковий характер; здобувач вищої освіти поверхнево визначає проблеми теорії політики; наявні суттєві помилки при викладенні фактичного матеріалу, у трактуванні політологічних понять і категорій, якими оперує здобувач вищої освіти. Вміння описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах представлене у формі простої констатації фактів. Відповідь безсистемна, поверхнева.
	3	Виявлені загальні знання основної частини програмного матеріалу, але питання розкриваються неповно, здобувач вищої освіти показує лише окремі знання і уміння; відповідь не дозволяє виявити сутність питання; при наведенні аргументів допускаються неточності і помилки; відповіді на уточнюючі та додаткові питання нечіткі; виявлено лише поверхневі знання з теорії політики, але припущено суттєвих помилок при їх відтворенні.
	4	Знання програмного матеріалу є достатнім, продемонстровано належне розуміння проблематики теорії політики. Здобувач вищої освіти загалом вільно володіє категорійно-понятійним апаратом сучасної політичної науки. Відповідь намагається поєднувати з наочним викладенням матеріалу (хоча і не повною мірою). Узагальнення та висновки здійснюються самостійно, логічно і послідовно. Проте у здобувача вищої освіти при відповіді мають місце окремі ускладнення; спостерігаються ускладнення у процесі аргументації власної точки зору.
	5	Знання програмного матеріалу є достатньо глибокими,

	Продемонстрований належний рівень володіння визначеними програмою знаннями, уміннями та навичками; відповідь побудована на основі самостійного мислення; глибоке розуміння історії, закономірностей та етапів розвитку предметної сфери теорії політики; достатнє володіння базовим професійним категорійно-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної політичної науки; вміння застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем; здатність аргументовано відстоювати власну точку зору; у процесі відповіді демонструються навички самостійного політологічного мислення. Проте помітні окремі несуттєві ускладнення із власним оцінюванням подій і явищ щодо теорії політики
6	Продемонстроване ґрунтовне володіння визначеними програмою знаннями, уміннями та навичками; відповідь побудована на основі самостійного мислення; глибоке розуміння історії, закономірностей та етапів розвитку предметної сфери теорії політики; ґрунтовне володіння базовим професійним категорійно-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної політичної науки; вміння застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері, інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології; здатність аргументовано відстоювати власну точку зору; у процесі відповіді демонструються навички самостійного політологічного мислення, відповідь чітка, логічна, послідовна і завершена.

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 120.

Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – екзамен.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях з поважної причини (документальне підтвердження) надається право відпрацювати пропущене заняття, у разі відсутності без поважних причин – здобувач вищої освіти не одержує бали за практичне заняття і позбавлений права на їхнє відпрацювання.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів. Списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті, перед опануванням цієї навчальної дисципліни. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні, набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального /

інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету
<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadok22.pdf>

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації, словники, відеоролики.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні

1. Баранівський В. Ф. Політологія: підручник. К.: Національна академія управління. 2016. 236с.
2. Бебик В. М. Політологія. Наука і навчальна дисципліна: підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Каравела, 2012. 496 с
3. Гелей С. Д., Рутар С. М. Політологія: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 348 с.
4. Горбач, О. Н. Політологія: навч. посіб. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2016. 259 с.
5. Загальна теорія політики: Навчальний посібник. / Герасимчук Т. Ф., Киридон А. М., Троян С.С. К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. 226 с.
6. Політологія: навчальний енциклопедичний словник довідник для студентів ВНЗ I-IV рівнів акредитації / За наук. ред. д-ра політ. н. Хоми Н. М. [В. М. Денисенко, О. М. Сорба, Л.Я. Угрин та ін.]. Львів: «Новий Світ – 2000», 2014. 779 с.
7. Політологія: підручник / за ред. М. П. Требіна. Харків: Право, 2018. 460 с.
8. Шляхтун П. П. Політологія: історія та теорія. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 472 с.

Допоміжні

1. Андрійчук Т. Сучасна демократія: проблеми та перспективи розвитку. Політичний менеджмент. 2012. №4-5. С. 50-57.
2. Беззуб'як М. Джерела політичного пізнання. Теорія науки і політологія. Політичний менеджмент. 2012. № 4-5. С. 41-49.
3. Головатий М. Концептуальні засади політичної теорії та методів її дослідження. Політичний менеджмент. 2012. № 1-2. С. 3-10.
4. Історія політичної думки: підручник / за заг. ред. Н. М. Хоми [І. В. Алексеєнко, Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна та ін.]. Львів: «Новий світ – 2000», 2016. 1000 с.
5. Кармазіна М. Політична наука: предмет, структура, методологія. Політичний менеджмент. 2010. № 1. С. 19-33.
6. Неліпа Д. Специфіка системного аналізу як методу політології. Політичний менеджмент. 2011. № 3. С. 43-51.
7. Політологічний енциклопедичний словник / за ред. М. П. Требіна. Харків: Право, 2015. 815 с.
8. Рубанов В. Політичний аналіз як базовий інструмент системного дослідження політики. Політичний менеджмент. 2012. № 4-5. С. 23-33.
9. Рудакевич О. Політична культура як об'єкт дослідження в умовах національного відродження. Політичний менеджмент. 2012. № 3. С. 23-40.
10. Рудич Ф. Політичний режим в Україні: тенденції формування. Політичний менеджмент. 2011. № 5. С. 3-12.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Американська асоціація політичних наук. URL: <https://www.apsanet.org/>
2. Асоціація політичних наук, Об'єднане Королівство. URL: <https://www.psa.ac.uk/>
3. Журнал «Comparative Politics». URL: <https://jcp.gc.cuny.edu/>
4. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua/>

5. Міжнародна асоціація політичних наук. URL: <https://www.ipsa.org/>
6. Міжнародний центр перспективних досліджень. URL: <http://icps.com.ua/>
7. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
8. Національна Парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.kiev.ua/>
9. Український незалежний центр політичних досліджень. URL: <http://www.ucipr.org.ua/ua/>